

GLAS GORENJSKE

TELEFON 475 TEKOČI RACUN PRI NE KRANJ OKOLICA
 35 DIN POSAMEZNA STEVILKA STANE 8 LINARJEV

Uspešno delo!

V torek je bila prva seja novoizvoljene Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije. Zasedala sta oba zbora: Republiški zbor in Zbor proizvajalcev. Prvič se je zgodilo, da neposredni proizvajalci izvolijo svoje zastopnike v državno vodstvo prav kot proizvajalci t. j. ustvarjalci vseh gmočnih vrednot, na katerih rasejo in se razvijajo vse ostale vrednote. Prvič se je dogodilo, da bodo proizvajalci enakopravno sodelovali v odločanju u tem, kako se bo razdelila vrednost, ki so jo napravili. Soodloščali bodo o najvažnejšem vprašanju, o katerem sploh lahko odloča katerakoli družba, o družbeni delitvi presežnega dela, o najvažnejšem vprašanju, okoli katerega se vrtil vsa sodobna zgodovina.

Z uvedbo zborov proizvajalcev tudi v najvišjih organih ljudske oblasti so dokončno uresničene spremembe, ki jih je predvidel že lanski Ustavni zakon. Nova skupščina ne bo več samo telo, ki bi na nekoliko zasedanjih sprejemala zakonska besedila, vse ostalo pa prepuščalo vladi in njenim organom. Nova skupščina bo dejansko združevala v sebi enotno državno oblast. Naš novi parlament ne bo zgolj zakonodajno telo, bo predvsem delovno telo, kar je bil parlament vedno v največji tvorini revolucionarnih obdobij slovenske družbe. Prav takemu, delovnemu telesu - novoizvoljeni Ljudski skupščini - želimo čimveč uspeha v prihodnjem delu!

Z vami smo!

V torek bo poteklo dvajseti let od dne, ko je tov. Tito v vzhodnoslovenski tisti Rudu ustanovil prvo tistih proletarskih brigad, ki so postale jedro in temelj naše ljudske vojske in ponese razpoloženje borbe proti sovražniku in borbe za boljšo ureditev naše domovine. V izredno težavnih razmerah je Titova armada, slabo oborožena z orožjem, ki ga je v nadčloveškem boju izbojevala iz sovražniških krempljev, jeklenela in priborila končno zmago in osvoboditev.

Poteklo je šele dvanajset let od tistega dne. Danes je naša armada dobro opremljena, njeni pripadniki izurjeni in večji mojstri svojega orožja, njen duh pa tak, da v njej z zaupanjem gledamo braniteljsko pridobitev naše revolucije in svobode naše domovine. Tako občuti vsak naš državljan. Vsek Jugoslovan se čuti krvo povezan s to jekleno pestjo, ki ni namenjena nikakemu osvajanju tujih ozemelj in podjarmljanju drugih ljudstev, temveč samo obrambi teške priborjene svobode.

Te čustvo sme vsi tako močno občutili, ko so enote naše JLA pred dobrim mesecem odšle, da odgovorijo na slaboumna vojaška izzivanja ob naši meji. Spomnimo se samo na številne obiske naših organizacij in darila, ki so jih poslali naši kolektivi na mejo branilec naše neodvisnosti! In spomnimo se prisrčnih in edelnih zahvalnih pisem, ki smo jih prejeli v odgovor. Ne, to ni samo konvencionalnost. To je tisto, kar ima lahko samo ljudska, revolucionarna armada - povezanost, da - istovetnost z ljudstvom.

Boljši stik z državljanji

Birokratizem v nekaterih podjetjih radovljanskega okraja - Razpravljajo o odnosih med okrajem in občinami - Aktivisti niso dorasli novim odnosom

Okrajni odbor socialistične zveze radovljanskega okraja je na svoji zadnji seji analiziral zadnje volitve v Republiški in Zvezni zbor Ljud. skupščine ter zbere proizvajalcev in v zvezi s tem razpravljajal o bodočih nalogah.

Prav gotovo so bile zadnje volitve eden največjih uspehov, ki jih je dosegla SZDL radovljanskega okraja v zadnjih letih. Če primerjamo izide zadnjih volitev z volitvami v letu 1950, ko je volilo nekaj nad 90% vseh volilnih upravičencev, se je letošnjih volitev udeležilo 95,17 odst. upravičencev.

To so izidi, ki se skoraj ne dajo primerjati s prejšnjimi vo-

litvami in tolmačiti s predvolilnim delom. Tu gre predvsem za globlje razumevanje nove socialistične demokracije. Celotna abstinenca je bila 11 odstotna (všete so neveljavne glasovnice), medtem ko je leta znašala leta 1950 23%.

Na te rezultate in uspeh SZDL pri volitvah v radovljanskem okraju sta vplivala predvsem dva momenta. Nedvomno je tu tudi vprašanje Trsta. Nastop množic pri reševanju tržaškega vprašanja je dokaz pravilne politike, ki jo vodi naše državno vodstvo. Se pomembnejše pa je povečanje zanimanja za družbene naloge in družbeno upravljanje sploh.

Nadalje je politični aktiv SZDL v tej volilni dejavnosti dosegel boljši stik s prebivalci. Volivci so pokazali tudi na vrsto slabosti, o katerih bo moral OO SZDL še razpravljati.

Osnovni problem, ki postaja tudi problem nadaljnjega družbenega upravljanja, so nekatere slabosti v delavskem upravljanju v manjših in srednjih pa tudi v nekaterih večjih podjetjih. Posebno kritični so primeri v podjetju »Vino« Bled, »E-lane« Zgoša in v trgovskih podjetjih, kjer se pojavlja grobo birokratsko izkoriščanje na škodo skupnosti.

Mnogo je tudi pojavov lokalističnih tendenc, ki so prišle v zadnjem času posebno do izraza, ko mnogo razpravljajo o vlogi OLO, odnosih med okrajem in občinami itd. Volitve v zbere proizvajalcev v kmetijski skupini pa so pokazale na precejšnjo rezerviranost kmetov, ki so premalo vezani na nov družbeni red. Tudi jim njihov položaj v družb. upravljanju ni povsem jasn. Delo političnih aktivov pa kaže, da sedanjemu stanju družbenih odnosov in socialistične demokracije niso dorasli, da so idejno in politično prešibki.

Premalo zanimanja za vzgojo delavcev

V nedeljo, 12. decembra je bila v Kranju širša sindikalna konferenca, katere se je udeležilo blizu 150 delegatov okrajne skupščine in predstavnikov sindikalnih podružnic kranjskega okraja. Konferenci sta kot gosta prisostvovala tajnik republiškega sveta ZSS tov. Mavricij Borc in član Izvršnega sveta LRS tov. Franc Popit.

O delu in uspehih sindikalnih organizacij kranjskega okraja v zadnjih mesecih je poročala predsednica OSS tov. Pepca Ježeva, ki je med drugim povedala, da je OSS v tem obdobju reševal razna organizacijska vprašanja, vprašanja delavskega samoupravljanja, zdravstva in sociale ter probleme delavske kulture in vzgoje delavstva nasploh.

OSS je uspešno opravljal te naloge in se pri tem posluževal najrazličnejših oblik dela in to s sklicanjem širših sestankov, sektorskih konferenc in posvetovanj. Če bodo sindikalne organizacije, kranjskega okraja nadaljevale to pot, se bodo pokazala vsa govoričenja, češ, da sindikalne organizacije v pogojih delavskega samoupravljanja niso več potrebne, za neutemeljena. Sindikalne org. so najne, ker predstavljajo eno najmočnejših delavskih organizacij, v katerih se delavci vzgajajo za borbo proti vsem škodljivim pojavom v razvoju naše nove družbe.

Tov. Ježeva je navedla tudi več vprašanj, za katera so sindikalne organizacije še prema-

O začasni nezaposlenosti

Kranjsko industrijsko podjetje »Inteks« je, kot smo že poročali, letos začelo v gospodarske težave. Eden, čeprav manjši vzrok je bil tudi v tem, da je za svojo proizvodnjo tovarna zaposlovala preveč delavcev. Zato so v »Inteksu« razen vrste drugih ukrepov pred dvema tednoma odpustili 37 delavcev.

Polaga posredovalnica za delo, čeprav so tudi tam zaradi pomankljive evidence in neurejenega dela v preteklih letih podatki za preteklost je približni. V začetku tega meseca je bilo pri okrajni posredovalnici za delo prijavljenih skupno 480 nezaposlenih oseb, ki iščejo službe, od tega 92 moških in 388 žensk. To število je večje, kot je bilo prejšnje mesece. Januarja sta bila v kranjskem okraju 302 prijavljena začasno nezaposlena, septembra pa jih je bilo 475.

Podjetja tudi ne širijo svoje proizvodnje tako, da bi lahko zaposlila mlado in žensko desovno silo ter delne invalide, ki predstavljajo večji del nezaposlenega kadra. Kot so pokazali zdravniški pregledi nezaposlenih, jih namreč večina ni sposobnih za težje delo. (Od 311 pregledanih jih je popolnoma zdravih samo 42!) To bi bila najvažnejša dejstva, ki jih moramo upoštevati, ko govorimo o mladini in ženski delovni sili. Tem dejstvom bo treba posvečati še več pozornosti.

Prvo vprašanje, ki ga je javnost postavljala s tem v zvezi, je bilo seveda: »Kako je mogoče priti do taknega gospodarkega položaja?« O njem bomo še pisali. Sprožilo se je tudi drugo vprašanje: »Kam pa bodo zdaj šli ti delavci, saj je že toliko brezposelnih, mar ne?«

Prav to nna je napotilo, da si malo pobliže ogledamo stanje nezaposlenosti v kranjskem okraju in da damo na gorne vprašanje vsaj približni odgovor.

Ugotavljanje resnične nezaposlenosti je težko, ker so podatki povsod precej nezanesljivi. Še z najboljšimi podatki raz-

polaga posredovalnica za delo, čeprav so tudi tam zaradi pomankljive evidence in neurejenega dela v preteklih letih podatki za preteklost je približni. V začetku tega meseca je bilo pri okrajni posredovalnici za delo prijavljenih skupno 480 nezaposlenih oseb, ki iščejo službe, od tega 92 moških in 388 žensk. To število je večje, kot je bilo prejšnje mesece. Januarja sta bila v kranjskem okraju 302 prijavljena začasno nezaposlena, septembra pa jih je bilo 475.

Vendar je treba takoj zdajle pripomniti, da se v tem okviru manjša števila moških, število žensk pa raste. Tudi ne gre za stalno brezposelnost, pač pa za začasno nezaposlene, vsaj v večini primerov, saj se je v teku leta posredovalnici na novo prijavilo 1289 (461 moških in 828 žensk) in prejelo napotilo za delo 1005 (559 moških in 446 žensk) nezaposlenih.

Kdo so ti brezposelni? Če prvi pogled na statistiko nas opozori na nesorazmerno visoko število žensk. Gre predvsem za nekvalificirane delavke in nižje strokovne uslužbenke. Samo njih je 313 od skupnega števila žensk. Veliko je število ženske mladine od 14. do 20. leta, pa tudi nekaj moške mladine. To nam potrjuje že dejstvo, da je v novembru zaprosilo za prvo zaposlitev 288 nezaposlenih, od njih 248 žensk. Velik del te mladine nima potrebne šolske izobrazbe, da bi jo napolnili v uk. Večinoma želijo zaposlitve v tovarnah, tam pa se le redko kažejo potrebe po takih delovnih mestih. Okrajni ljudski odbor je sicer pričel resno obravnavati to vprašanje, vendar se se tekstilne tovarne dalj časa nekatke upirale ustanovitvi tekstilne vajeniške šole, tako da niti sedaj niso takane, kakor so bile zamisljene.

Drugače je z moško delovno silo. Stanje je prav nasprotno. Tu nezaposlenost pada, gibanje je hitreje in prevladujejo kvalificirani delavci. Kot pravi poročilo tov. Rajka Malija, šefa posredovalnice za delo na seji njenega upravnega odbora, »ne gre za kako dejansko socialno ogroženost, marveč bolj za nezaposlenost, ki je nastala več ali manj po krivdi nezaposlenih samih.« Res je nekaj izjemnih primerov, ko težko najdemo primerno zaposlitev, večinoma pa se trdovratno branijo dela v kakih drugi stroki ali dalje od domačega kraja. Pred meseci je posredovalnica skoraj naenkrat ponudila 290 delovnih mest v večjih gorenjskih krajih, pa jih je sprejelo samo 6. Nekaj jih izjavlja, da nočejo delati drugje kakor v »Iskri« ali kakih drugi kranjski tovarni. Zgodilo se je celo, da je nekdo iz Kranja odklonil kar šest kvalifikacij in drugim okoliščinam ustreznih ponudb za službo, ker čaka na še ugodnejše mesto. Vse to pomeni, da bi vsak zdrav moški lahko dobil delo, če bi ga hotel sprejeti.

Izbira pa bila mnogo boljša, če bi tovarne bolj sodelovale s posredovalnico za delo in ne najemale delovne sile po ovinčkih in osebnih zvezah in simpatijah.

V teh dneh proslavljajo Poljanci spomin na vstajo 1941. leta. Berite reportažo na 2. strani. Na sliki: Putrihov kip »Naprej«

Nova valjarna bele pločevine

Delavski svet Železarne Jeseniče je imel pretekli četrtek 8. redno sejo, na kateri je razpravljajal o investicijskem programu za leto 1954, o predlogu družbenega načrta za prihodnje leto in nekaterih drugih vprašanjih. Prov gotovo so to

vprašanja, ki so zanimala slehernega člana delavskega sveta in tudi druge kolektivne, ki so se udeležili te seje.

V investicijskem programu jeseniške Železarne za prihodnje leto predvidevajo zgraditev nove valjarne tanke pločevine, ker je stara že odslužila. Stroški bodo znašali približno 2 milijardi in 200 milijonov dinarjev in sicer bodo v prvi etapi gradnje porabili 1 milijardo 656 milijonov dinarjev. Gradnjo valjarne bodo finansirali iz rednega kredita, za ostalo kapitalno izgradnjo in gradnjo družbenega standarda pa predvidevajo iz lastnih sredstev (kolikor bodo po novih uredbah zagotovljena) nad 1,700 milijonov dinarjev, od tega nekaj nad 400 milijonov za družbeni standard.

Računajo, da bo nova valjarna za tanko pločevino na Javorniku začela obratovati decembra prihodnje leto. Proizvodnja v njej bo za okoli 120% večja in bo dosegla 40.000 ton letno.

5.000 ton. V prihodnosti pa računajo na še večje potrebe. Jeseniška železarna ima za izdelovanje te vrste pločevine vse pogoje, ker so novi obrati take projektirani. Sedaj proizvajajo hladno valjane trakove, ki so osnova za belo pločevino. Potrebni so le nekateri stroji. Prav zaradi teh pogojev, ki jih nima niti ena železarna v državi, so predvideni tako nizki investicijski stroški, 350 milijonov dinarjev. Poleg tega pa je bela pločevina zelo rentabilen in cenen proizvod in bi bile investicije krite že v dveh in pol mesecih.

V zvezi s tem bodo povečali proizvodnjo v hladni valjarni od 6.000 na 8.000 ton letno, pozneje pa na 18.000 ton. Od tega bodo proizvajali 12.000 ton hladno valjanih trakov in 6.000 ton bele pločevine. Če bo železarni uspelo dobiti kredit, bo že prihodnje leto izdelala približno 2.000 ton bele pločevine. To sta nekako osnovni dve in-

Valjavec v jeseniški železarni

Tako se bo povečala proizvodnost na delavca za 100%.

Delavski svet je na seji sprejel tudi dodatni predlog investicij v višini 350 milijonov dinarjev izrednih kreditov. Ta predlog obsega uvedbo proizvodne bele pločevine, katere še ne proizvajamo v naši državi. Potrebe po beli pločevini, ki se uporablja za embalažo, konzervno in predelovalno industrijo, so velike in jo mora naša država uvažati letno okoli

vesticiji jeseniške železarne za prihodnje leto, medtem ko bodo o ostalih investicijah iz lastnih sredstev razpravljali pozneje.

Kot je poročal direktor, kolektiv jeseniške železarne letos dobro izpolnjuje svojo obvezo do skupnosti. Proizvodni načrt januar-november je izpolnjen po definitivnem planu po vrednosti s 103,3%, in po količini s 102,5%. Novembrski načrt pa se izpolnil količinsko 101,9%, po vrednosti pa s 100,6%.

Pri Savskih jamah spet rudnik

Novo imenovani heroji

Na pobudo kolektiva Jeseniške železarnice je geološki zavod LRS letos začel raziskovati opuščeni rudnik pri Savskih jamah nad Jesenicami, kjer so že v 18. stoletju kopali kakovostno železno rudo. Nakatero ohranjene skice in podatki iz leta 1886. dokazujejo, da je v tem kraju že železne rude. Naš sodelavec je te dni obiskal vodjo geološke skupine tov. Antona Zeleznička pri Savskih jamah in ga zaprosil za nekaj besed o tem delu, kar vas bo prav gotovo zanimalo.

veda nas že marsikdo vpraša, ali smo že dobili rudo ali ne. Odgovor je preprost. Ponižno moramo priznati, da bo treba še mnogo žrtev in izdatkov, preden bo železarna dobila tisto, česar si želi.

Poudariti pa moram, da dela ne bodo zaman in da je to za Gorenjsko pomembna akcija. Važno je, da kolektiv najprej raziše, kje so v bližini še ostanki rude, da ne bi trošili toliko denarja za prevoz. Morali pa bomo še mnogo kopati, skoraj 1500 m v hrib. Potem pa Vam bom lahko povedal kaj več.

Jacob Molek-Mohor je bil doma iz Rovt nad Vrhniko in je pred vojno delal kot usnjarski delavec v Kamniku. Že aprila 1941 je sodeloval pri prvih pripravah za organizirano

bitki v Dražgošah. Po tej bitki je s svojo četo odšel nazaj v Tuhinjsko dolino, dobil v kratkem 150 borcev in ustanovil Kamniško-kokrški odred.

Med borec in med civilnim prebivalstvom je bil Molek izredno priljubljen. S svojimi enotami je sodeloval pri nešteti manjših in večjih borbah, sabotažah in likvidacijah sovražnih postojank. Junija 1942 so zavzeli postojanko Stražne, nato Črnivec, sledile pa so še uspešne akcije na Kozjaku in na Brezovici, v Tuhinjski dolini itd. 10. maja 1942 se je Molek s 27 tovariši na hribu Osnovček ves dan boril s 3.000 Nemci in se umaknil šele ponoči. Molek je sodeloval pri zavzetju Nove Štiftice in osvoboditvi gornje Savinjske doline. Tedaj je bil že komisar brigade. Padel je sredi leta 1944. v Prekmurju.

borbo proti okupatorju ter bil v prvi partizanski skupini, iz katere je nastala I. Kamniška četa. V tej četi je ostal ves čas do ustanovitve Kamniškega bataljona. Z njim je odšel na Gorenjsko in sodeloval v stavni

Andrej Zvan-Boris je bil zelo hraber borec in dober politični delavec. Rodil se je v Gorjah na Gorenjskem in je delal v Jeseniški železarni. Ze 1. avgusta je odšel s svojimi tremi brati v L. četo, ki so jo takrat ustanovili na Pokljuki. Udeležil se je vseh akcij. Borci so ga cenili.

Kmalu je bil imenovan za komandirja Gorjanske čete, kjer je pokazal velike vojaške sposobnosti. V letu 1942 je postal komandant bataljona pod Strelom, zatem namestnik komandanta Gorenjskega odreda in končno komandant Gorenjskega vojnega področja. Spomladni leta 1945 je vodil več skupnih priprav mobiliziranih borcev na Primorsko, med katerimi je bilo nad 300 neoboroženih. Napoti ga je zatekla zadnja velika nemška ofenziva. S slabo oboroženo patruljo, ki jih je spremljala, je skušal neoboroženim tovarišem prebiti pot iz nemškega obročja na Poreznu. V tej borbi je tovariš Zvan padel skupaj z vsemi boreci svoje patrulje.

Boris se je boril skoro po vsej Gorenjski. Izvedel je več zelo drznih akcij. Borec in civilni

Železniki danes

Tov. Zeleznik se je rad odzval moji želji, čeprav ima polne roke dela, in mi nekako takole odgovoril: »Kolektiv jeseniške železarnice je dal na razpolago sredstva, da raziščemo bivše Savske jame nad Jesenicami in Javorniških rovov. Kakor vam je znano, so v teh krajih še za časa Rimljanov kopali železno rudo. Bil je to za tiste čase velik rudnik. Rudo so rabili tu na mestu, o čemer pričajo razna najdbe, predvsem ostanki železnice.

Kadar govorimo o Železnikih, imamo v mislih široko okolico, ki predstavlja središče znamenite Selške doline med strmi obronki Ratitovca in Blegaša. Ze v srednjem veku je bilo v Železnikih razvito fužinarstvo in žebjarstvo, o čemer pričajo znameniti vigenjci in edini iz teh časov še ohranjeni plavž na Gorenjskem. Toda kljub razviti zadržni industriji in domači obrti, so ljudje v predvojni letih živeli trdo življenje. Odhajali so po svetu a trebihom za kruhom. In danes?

Sele po veliki osvobodilni vojni, v kateri so sami množično sodelovali (Dražgoše, Martinj vrh, Železniki so nešteto-krat zapisani v spominnih borcev in zgodovini IX. korpusa), se je tem krajem odprla lepša bodočnost. Ljudje so poznali Železnike pred vojno in danes potuje tod mimo, vidi tisto, kar ustvarjajo prebivalci teh krajev, vidi boljše življenje in

čuti njih lepšo prihodnost. Industrija, predvsem lesna in kovinska, je v glavnem rešila vprašanje zaposlenosti ljudi v Selški dolini. Razen tega pa sta v teh krajih močno razvita tudi gozdarstvo in živilnoreda.

Razvoj živinoreje in gospodarstva vobče se zrcali tudi v delih občine in občanov samih. Tako je od lanskim dohodkom povzeli dobila občina blizu milijon dinarjev, ki jih je zelo koristno uporabila za komunalno in drugo graditev. Več deset milijonov so podjetja uporabila za lastno razkiranje. Zgradila so nove obrate, lastno elektrarno itd.

Občina je letos največ skrbelo za ureditev in gradnjo cest, zidavo stanovanj, za vodovod in elektrifikacijo. Za gradnjo nove ceste Jamnik — Dražgoše so letos porabili 10 milijonov dinarjev. Toda rezultati del, ki jih je opravljalo Mestno gradbeno podjetje iz Kranja, so slabši. Zato so v Železnikih sklenili, da si bodo za prihodnje leto poskušali druge graditelje.

Obnovili so tudi vse v vojni porušene stavbe, zgradili nove telovadni dom, v katerem imajo tudi kino, zgradili so novo osnovno šolo, gimnazij itd. Sedaj gradijo še stanovanja za učitelje in profesorje. Tudi gradnja zasebnih delavskih hiš tako cvete, da tega v zgodovini Železnikov ne pomnijo. V kraju, ki je bil pred vojno videti, kakor da je prepuščen izumiranju, zidajo letos okoli 40 privatnih stanovanjskih hiš. To je zelo potrebno za ublažitev stanovanjske stiske, ki je s porastom industrije precej poročila. Prav gotovo so v zvezi s tem večje tudi komunalne potrebe, vodovod, kanalizacija, elektrika itd. V osemletnem programu, ki so ga letos sprejeli, predvidevajo izpolniti vse te vrzeli in dvigniti življenjski standard občanov na višjo stopnjo. Seveda pa pri vsem tem množično sodelujejo tudi občani, — ti v raznih svetlih in odborih, drugi s prostovoljnimi delom in materialom.

Raziskovanje je prevzel Geološki zavod LRS, da raziše prej omenjeno območje, bodisi da odpre stare rove ali pa nove, ki pa morajo potekati v nižjih horizontih, kjer ruda še ni izkoplana. Letos smo imeli posebne težave, ki smo jih sročno premagali. Nismo imeli dovolj opreme. Sedaj pa že imamo kompresorje, vrtnalne stroje in zaščitne maske, želeli pa bi čimprej dobiti elektriko. To bi nam morala napeljati jeseniška železarna, sicer bomo prisiljeni pozimi ustaviti delo.

Imeli smo tudi veliko borbo z vodo, zruški in metanom. Te ovire so nas prisilile, da smo v bivšem Karlovem rovu pri 108 m globine začeli kopati v novo smer. Drugi rov kopljemo v Javorniškem rovu. Tu nam voda dela posebno preglavice.

Preskrbeti smo morali tudi stanovanja za delavce. Obnovili smo staro rudarsko hišo, zgra-

Bohinj, Bohinjci in turizem

Pred kratkim je bil v Bohinju sestanek Turističnega društva, na katerem so razpravljali o problemih društva, o pomankanjivosti in o kritikah, ki so jih gostje v pretekli sezoni upravičeno izrekli. Slabe ceste, slabe prometne zveze tako z vlakom kot z avtobusi onemogočajo razvoj turizma v Bohinju. Pa vendar ta ovira ni edina, niti glavna. Zelo žalostno je namreč, da je nekaj ljudi v Bohinju, ki so do Turističnega društva sovražno razpoloženi. Tako se je ob različnih prilikah že velikokrat pokazalo, da so odpovedali pomoč v nujnih primerih. Tem ljudem razvoj Bohinja ni pri srcu; prav nič jih ne briga in nočejo razumeti, da je Turistično društvo prostovoljna organizacija, kjer bi moral sodelovati sleherni Bohinjec, ker društvo dela za dobrobit in koristi vsega Bohinja, ne pa za posameznike.

Ze na prvi letošnji seji je bilo zaradi neprilike društvo prisiljeno razpravljati o svojem razpustu. To se k sreči ni zgodilo, vendar društvo do danes ne najde opore in podpore. Tradicija letoviškega Bohinja je stara in pestra, zato bi bilo nujno, da se ohrani.

Turistično društvo si je že dalo nalogo, da z različnimi ukrepi prepreči, da bi Bohinj izbrisali iz turističnega seznama. Društvo bo izdalo proспект

za ves Bohinj, v katerem bodo opisane lepote Bohinja in okolice. Poskrbeli bodo za taborišča, kjer bodo skupine lahko v šotorih preživele počitnice. Gosstinsko prebrnco bodo naprosili, da nastavi v hotelih kvalifikirane moči z znanjem tujih jezikov.

V tej zimski sezoni bodo organizirati mednarodno zimskošportno prireditev. Pri tej bodo naprosili pomoči TD »Partizani« in pa Gorenjsko smučarsko podzvezo.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

To so vprašanja vzgoje delavcev, vprašanja zakonitosti v delavskem upravljanju, saj se pojavlja vrsta primerov izkoriščanja nekaterih predpisov.

Poseben problem so obrtna in manjša podjetja, kjer prejemajo delavci in uslužbenci po-je visokih plač tudi razne bonitete in s tem rušijo blagovne in kupne fondе. Izraziti primeri so v Gorenji vasi, Kranju, na Jezerskem, v Skofjki Loki itd. Tako je podjetje Remont na Jezerskem izplačevalo 87% višje plače, kot določa povprečje tarifnega pravilnika.

Oglasil se je ljudski poslanec tov. Franc Popit in obsodil ravnanje sindikalne organizacije »Inteksu«, ki se je pred mesecem upirala korenitim spremembam v tovarniškem vodstvu in je šele danes uvidela, da je bilo to res potrebno. Sindikalna organiza-

cija kmetijske zadruge na Primorskem pa je na primer poslala protestno resolucijo Glavni zadrudi zvezi Slovenije, v kateri zagovarja kapitalistične težnje Goricana in Zabreta.

Na konferenci so poudarili tudi pomembnost priprav na bližnje občne zbornice sindikalnih organizacij. Tajnik Republ. zveze sindikatov Slovenije tov. Mavricij Borc je dejal, naj sindikalne organizacije takoj prično z njimi. Pametno bi bilo, da bi imele občne zbornice najprej sindikalne podružnice in šele potem grupe.

Letošnji občni zbor OSS pa mora biti dobro pripravljen. Tov. Borc je tudi predlagal, da bi za občni zbor OZZ to pot volili manj delegatov, ker bi bil tak zbor bolj obiskan in zato kvalitetnejši, saj bi na njem sodelovali samo ljudje s čutom odgovornosti in delovne pripravljenosti.

Dopisujte v »Glas Gorenjske«

Zeleni hudič se še bolj zapeni. Potegne izza pasja pištolo in mu jo nastavi na čelo.

— Priznaj, da so odšli v partizane, sicer sprožim...
V tem hipu je počil strel iz podstrešja Nariglove domačije. Zelenec s pištolo pada kot poškošen na obraz, osuša dva pa jo v velikem strahu ucvrta po hribu navzdol. Oče Tomaž je presenečen. Ne za dolgo. V podstrešni lini zagleda obraz svojega najmlajšega, petnajstletnega sina, kako še vedno sloni ob puški.

— Kam, Tomaž? — — spranjuje v skrbeh ženica in vendar hiti in pripravlja popotne nahrbtnike.

— Naš dom je zdaj gozd, mati. Pridemo pa kmalu spet nazaj! Še reče in zgrabi najmlajšega za roko, ko se je prikazal iz podstrešja.

— Janez, zdaj pa takoj od-tod.

— Pozdravljena, mati!
Proti večeru, ko je že pade gost mrak, je zažarelo nebo na Bukovem vrhu. Nariglova domačija je gorela. Zažgali so jo puški.

Pogled na Poljana
— Janez, takoj pridi dol! zakliče ves radosten in pohiti v hišo. Na dverih se sreča z svo zavzeto ženo.
— Mati, zdaj pa le hitro. Za mene in Janeza pripravite culo. Brž, da ne bodo zeleni prej prilezeli nazaj!

karjavega bataljona je tokrat pokazal izredno sposobnost in iznajdljivost. V vse konce vasi je poslal patrulje, ki so z besedo dvigale upornike in mobilizirale ljudstvo. Nad tri sto borcev je prišlo v partizane skoraj vsi z orožjem. Bernard je iztaknil celo strojnico. Partizani so odšli takoj v akcijo.

Med Nemci je nastal poplah. Biček je s svojo četo napadel žandarmerijo v Poljanah. Zaplenili so orožje in uniforme. Gregorčič je s prvo četo odšel rušiti mostove od Poljan do Skofje Loke, Johan Bertonec, komisar bataljona, je pobihal z drugo četo v zasado v Hotavlje, ker so zvedeli, da bodo Nemci poskušali izseliti domačine. Ni jih bilo ne ta dan in ne pozneje. Ustrašili so se naraščajoče partizanske sile.

Okrog 25. decembra je sledil napad na Poljane. Nemci so se branili iz dveh oklopnih avtomobilov in bunkerjev. Čez noč so borbe pojenjale in partizani so se umikali višje, ker so Nemci dobivali pomoč iz Medvod. Loke, Sentvida in Polhovega gradca. Zavzeli so položaje na Bukovem vrhu, Kovskem vrhu, Valterskem vrhu, Pasji Ravni in nad Prosečnikom.
Povsod so Nemce pričakovali v zasadah in jih veliko potokli. Toda sovražna premoč je bila vse večja in večja. Posebno ogorčena borba je bila na Valterskem vrhu, kjer so tudi naši utrpeli tri žrtve in nekaj ranjenih.
Tako so Poljanci prestali svoj ognjen krat in šli dalje s partizani.

Stanovanja gradijo

Lesnoindustrijsko podjetje Bled ima svoj največji obrat v Bohinjski Bistrici. To je obrat »Tomaž Godec«, ki se vse bolj razvija in razrašča v sodobno podjetje naše lesne industrije. S tem rastejo tudi potrebe po delavskih stanovanjih. Samo letošnje jesen so v Bistrici zgradili pet enonadstropnih stanovanjskih blokov s štirim družinskimi stanovanji.

Na sliki: začetna faza gradnje stanovanjskih blokov v Bohinjski Bistrici.

UTRINKI IZ POLJANSKEGA PUNTA

V pozni jeseni 1941 je Cankarjev bataljon stopil v ofenzivne akcije. Jasna zimska noč. Luna meče svoje svetle trakove na zasnežene vrhove gorenjskih planin, na pobeljene gozdove in doline pod njimi. Noč je mrzla, da sneg rezko škripuje pod nogami. A kaj je to junakom, ki nosijo bako upora s hriba v dolino, iz doline v vasi in mesta. Ob tej bakli je toplo vsakomur; Cankarjevci so tu, ki dvigajo borbeni duh pri ljudstvu.

ven stoječega, bledega, slokega in molččega tovariša:

— Jože, ali slišiš? Kaj praviš k temu? Daj, reci tudi ti kakšno!

Tedaj se je premaknil Gregorčič in stopil bolj v ospredje.

— Tovariši, jaz sem samovojak. Po vojaško bomo morali vse to urediti, da bo vse prav.

— Je rekeli in pretelgal plaz njihovih besedi. Ljudje so se začudeno zazrli vanj. Bil je pravil

Pise MARTEL

vojak, oblečen v uniformo stare jugoslovanske vojske, le na šajkači je imel veliko peterskrako zvezdo.

— Pravilno, Jože! Kar povej, kako misliš, ga je vzpodbudil Zagar, ko se obrnil proti aktivistom ter dejal: »To je naš komandant Cankarjevega bataljona.

»Gregorčič, Jože Gregorčič, je šla vzhičena beseda od ust do ust zboraevcev. Vse je strme čakalo, kaj bo povedal.

— Vseposod moramo dobiti organizirano zvezo z novimi prostovoljci. Razposlal bom patrulo v bohinjski in jeseniški kot, ki bodo sprejele novake, le-sem pa pride ves preostali bataljon, da dvigne ljudstvo k upor. Če ste val tako pripravljeni, bo šlo hitro, samo treba je narediti načrt za to, je razlagal tehtno, počasi in s poudarkom.

Ta konferenca je bila še dolga, a zato tembolj odločilna. Gregorčičev predlog so do po-

tankosti pretresli in dognali. Cankarjev bataljon je krenil iz Jelovških hribov naprej v Selško dolino. Sledil je napad na Češnjico, borba na Mohorju, kjer je bil sovražnik pognan v beg, ofenzivni napad v Rovtahn itd. Ti partizanski uspehi so silno odjeknili po vsej Gorenjski, posebno v Selški in Poljanski dolini, kjer je bilo razpoloženje ljudstva na mah na strani partizanov.

Visoko v gozdovih se krijejo partizani. Vse bolj in bolj se bližajo Poljanski dolini. Sredi decembra 1941 je že vzpostavljena zveza s Poljanci. Sledje posvetovanja z domačini. Tu je Maks Krmelj, Vinko Oblak, Anton Peternej, Rudolf Roblek, Tine Rihteršič in drugi. Narejen je plan poljanske vstaje.

V to vpadu odmev z Bukovega vrha kot signal.

Bilo je 19. decembra. Sneg se je bliščal od blelih, medlih popoldnanskih sončnih žarkov, ko je troje okorelih Nemcev vodilo iz Nariglove domačije očeta Tomaža čez belo jaso k domačemu kozolcu. Dom je ostal odprt, na tleh ob vratih je ležala mati ter z neizrečeno bolečino kričala v svet:

— Tomaž, kam te peljejo?

Nariglov oče je bil že v letih, pa je vendarle šel z dvignjeno glavo naprej. Pripeljali so ga h kozolcu in ga tam privezali. Predenj je stopil mrki, zeleni esesovec in se zadril nanj:

— Priznaj, kje so ti sinovi, sicer te ustrelim!

— Rekel sem. Dovolj so stari, da jim ni treba kazati pota! Ne vem, kje so!

Mladinsko gledališče potrebuje pomoč

Pred premiero „Vesne“

Mnogo se govori, kako naj se mladina vzgaja, kakšen naj bo hki poštenega in zavednega mladina. Pravi, da se mladina ne meni za delo, da ni kulturna, toda pri tem se morajo vprašati ljudi vodstva, če so mladini nudila kaj, da bi postala drugačna. Zato se je na vzpodbudo mestnega komiteja LMS v Kranju ustanovilo Mestno mladinsko gledališče. Bilo je ustanovljeno skoraj iz nič, kar je bilo mogoče le z velikim trudom in požrtvovalnostjo pripravljalnega odbora. Bilo je mnogo takih, ki so omalovaževali naše delo, med njimi tudi predsednik Svobode-center.

DPD „Svoboda“ v Lescah je praznovala 30-letnico

Skoraj mimo naše javnosti bi šel pomemben dogodek, ki so ga pred dnevi praznovali delovni kolektivi in ostali občani v Lescah pri Bledu, da me niso nanj opozorili tovariši iz »Verige«. Tako se mi povedali: »30-letnico naše »Svobode« smo praznovali. Leta 1923. smo že pri nas ustanovili delavsko prosvetno društvo »Svoboda«.

Pravzaprav se je takrat imenovalo »Vzajemnost« in od takrat dalje je delovalo naše društvo v raznih oblikah in z rednimi preselidki. Ob 30-letnici smo priredili večjo proslavo, katere se je udeležil tudi tov. Regent. Odprli smo razstavo razvoja društva. Med drugim smo razstavili tudi prve zapisknike sej upravnega odbora društva iz leta 1923, stare instrumente tamburaškega zbora in drugo. Prav ob tej obletnici pa smo nam ti instrumenti prišli spet prav. Bili so že skoraj pozabljeni. Lotos pa so se stari tamburaši odločili za obnovo svojevo zboru. No, sedaj že pridno vadijo, pridobili pa so tudi nove igralce.

Letos smo ustanovili tudi mladinski ženski pevski zbor, ki šteje 40 pev. Zbor vodi tov. Janko B'dovec in je že nastopil na proslavi 29. novembra. Tov. B'dovec je eden naših požrtvovalnih sodelavcev. Dušo našega društva pa predstavljajo tov. Jaka Eržen, Tone Crnoglogar in Rezka Magdlin.

Iz Radomeli

V soboto so igralci kamniške »Solidarnosti« gostovali s Cankarjevim Kraljem na Betajnovi, v nedeljo pa je priredilo koncert pevsko društvo »Lira«.

Iz Kamnika

V proslavo 35. letnice smrti Ivana Cankarja je bila v soboto ponovitev »Kralja na Betajnovi«. Uvodne besede je govorila osmošolka Martina Skorjančeva. Tudi na gimnaziji je bila proslava, ki so jo izvedli osmošolci.

GORENJSKI PIONIR

Nismo od muh

Dragi stric Kosobrin! Skoda, da niste prišli na našo proslavo. Videli bi novo, lepo, veliko sliko našega ljubelega maršala Tita. Naslikal je jo nekdanji učenec naše šole, zdaj umetnik, tovariš Marijan Belec, za nas. Naš Svet za prosveto nam jo je poklonil za desetletnico Republike. Ta slika pa je za pionirje!

Za Praznik republike smo poslali mnogo pisem našim borcev v Tolmin in malih darilec, fant, da vidite, koliko pošte zdaj dobivamo! Eno pisemce Vam pošiljamo, da boste vedeli, da je res.

Tovarišici Miri Svetinovi, ki je postala narodni heroj, sta šla čestitat za nas vse Janez in Metka Slavec, ki smo jim takrat povedali, da je tudi njun pokojni očka zdaj narodni heroj in smo jih potem malo pogostili.

Na proslavi smo tudi pri nas peli lepe pesmi. Nova je bila »Kaj bi ne vriskali...« Dve kitici nam je poklonila učiteljica, tovarišica Martina Bidovec, zad-

in po prvi premieri je bilo še 8 predstav. Za uspeh predstave in za požrtvovalnost pri delu izreka uprava gledališča zahvalo celotnemu kolektivu in se zahvaljuje vsem, ki so nas razumeli in nam pomagali.

Tako je govoril tov. Mirtič na občnem zboru Mestnega mladinskega gledališča 13. decembra v Kranju. V diskusiji so ugotovili, da je treba grajati predvsem odnos nekaterih članov Svobode-center, ki so hoteli, naj bi se MMG razpustilo, ali pa naj bi se vključilo v Svobodo-Center samo kot njena dramska sekcija. Tega pa vodstvo MMG ni moglo sprejeti.

Svoboda-Center obstoji že leta, a kaj je napravila. Nič, pa čeprav je imela vso pomoč. Zakaj MMG, ki je res nekaj ustvarilo, ne bi dobilo pomoči?

Najbolj boleča točka je tehnična stran gledališča. Tehnični vodja tov. Hoško je izrazil upanje, da nam bodo podjetja pomagala. Direktor PG, tov. Gostiša je dejal, da so se že

ob ustanovitvi pojavljali razni nejeverni Tomaži. Toda teh je majhen odstotek, velika večina je v veseljem sprejela vest o novoustanovljenem mladinskem gledališču. Pojavlja se vprašanje, ali naj se MMG razpusti. To se ne sme zgoditi. Trdneje se je treba povezati in zmagati, saj imamo voljo, dvigniti zastavo kulture in napredka in uspeh ne bo izostal. PG ima patronat nad MMG in mu bo vedno stalo ob strani.

MMG je gost v dvorani, v kateri uprizarja in študira. Tov. predsednik Monda je opozoril na članek v Ljubljanskem dnevniku, ki pravi, da je LOMO v Beogradu dal beograjskemu MMG 1.000.000 dinarjev. Mi tega zneska seveda ne zahtevamo, toda imeli bi radi vsaj svoj garderobo in prostor za bralne vaje.

Zgornja dvorana sindikalnega doma je za zimski čas neprikladna. To otežkoča delo igralcev in tehnične osebje. Odra samega sicer nihče ne uporablja, zato pa je dvorana marsikdaj zasedena in ni mogoče napraviti nikakršnega urnika za vaje.

V imenu društva prijateljev mladine se je MMG zahvalila tov. Meri Starčeva, ker je gledališče prevzelo priprave za Novoletno jelko. Dejala je, naj bodoči odbor pove svoje težave. Če bo MMG imelo uspeh, bo šlo delavsko ljudstvo rado z njim in ga podprlo.

Režiser in umetniški vodja gledališča tov. Janez Eržen je govoril o namenu in repertoarju MMG. Nekaj njegovih misli: MMG je hotelo v sebi združiti vse družabno življenje mladine. Mladina naj bi dela, ki jih gledališče uprizarja, ne samo gledala in poslušala, temveč naj bi mislila, kaj delo izraža in kakšen je njegov namen. Ustanovilo se bo tudi lutkovno gledališče, ki bo poleg pionirske sekcije MMG dajalo predstave najmlajšim. Otrokov svet pravičje pa mora postati dru-

Prebiti skušajo kitajski zid

Pred krstno predstavo v Prečernovem gledališču

Ena izmed nalog domačega gledališča — (tako se po navadi prične uvod v vsako novo poglavje slovenske dramatike in tudi jaz ga ne bom zanemaril) — je nedvomno skrb za domac repertoar. Iz te skrbi pa nastaja vedno večja skrb za uprizorjanje izvornih in prirejenih del. Ne bom se na dolgo razpisal in ponavil stare resnice, ki bi izzvenele kot fraze. Dejstvo je, da tarnamo o revščini naše dramatike, odkar pišejo naši pisatelji za oder, in še o večji revščini, ko pridejo na oder. Gledališče je seve opravilo junaske delo, ko je s tvegano odločnostjo pomagalo slovenski novitelti... — pišejo zvečne takrat naši kritiki, — publike pa ni pridobilo. Najbolj idealno bi kajpa bilo, če bi ljudje ob vsakem domačem delu, kakršno bi že bilo, navreli v teater in da ga ne bi že a priori odklanjali. Potem bi tudi tista dela, ki se nam jih ni treba sramovati,

imela svoj avditorij in ne bi tako hitro odromala v pozabljeno. Ker pa publika dosledno odklanja slovensko dramatiko, in ji tudi kritika ni preveč v oporo, vrši danes vsako naše gledališče, ki se drži načela: da brez domače dramatike ne more biti domačega gledališča — domala prometejsko poslanstvo.

Kakor koli že, Prešernovo gledališče je vzel v repertoar Skufčev »Trnuljčico« zato, da bi pomagalo prebiti kitajski zid, za katerim žde omalovažujoči pomisleki zoper slovensko umetnost, in da bi pomagalo mlademu dramatikcu do nekega cilja. Sicer mu bo kakor Bechticvnu — če mi dovolit: to apotezno primerjavo, — ki je zapelje desetletje svojega življenja izgoreval v svojem delu, zrljal pa ga nikoli ni.

Kako koristno je za mladega avtorskega pisatelja tesno u-stvarjalno sodelovanje z neko

gledališko skupino, pričča droben dokument Internacionalnega instituta za gledališko umetnost, ki je ob koncu sezone v 1952. letu razpisal anketo, s katero je želel zvedeti, kaj menijo gledališčniki o tem sodelovanju in ali je od takšnega skupnega dela mogoče pričakovati bolj sončnih dni za gledališko umetnost. Odgovori vseh udeležencev ankete, ki so se ji pridružili najbolj znani francoski, angleški, nemški in ameriški pisatelji, so bili pritrdilni.

Predolgo bi bilo, če bi naštel vsa vzpodbudna doživljanja, nenaadno odkrite hibe in nove izkušnje, s katerimi se sreča dramatik ob prvi bralni vaji, pa tja do uprizoritve, ko postane njegovo delo živa stvarnost.

Stvar je torej že precej časa ad oculos in če sem jo znova približno sformuliral, ne želim povedati, kaj se je Skufca naučil in kakšen stimulus ga bo spremljal na nadaljnji poti, marveč to, da PG redno plačuje svoj obulus slovenski dramatik.

Saša Skufca, po poklicu absolvent trgovske akademije, po rodu pa Vrhnica, ki ga šteje mo trenutno za Kranjčana, je »Trnuljčico« dramaturiziral po znani Grimmovi pravljici. Ohranil je le bistvene momente, ki ustrezajo njeni vsebini, pridal pa ji je še dvornega nagajivca, razne nepogrešljive osebnosti pravljicega dvora od kuharja pa do dvornega maršala, Srečko Tič, ki pravljico režira, pa ji je dal bogat scenski okvir in dovolj domiselnih atributov tega kraljevstva za devetimi gorami, da ob Novem letu ne bo dolčas ne mladim in ne starim. Glasbo je napisal Viktor Fabiani, kostumi so napravljene po načrtih Tanje Bedenove, plesne vlozke pa je naštudirala Silva Lipovšek.

Krstna predstava bo brzkone v sredo, 23. decembra.

J. Z.

Postani član Prečernove družbe

pač tako, kot je bila. Vendar vran nikoli ni pozabil te sovine potegavščine in še dandanes jo začne psovati, kadar jo vidi.

Zato se sova vedno skrje globlje v gozd, kadar zjutraj vrane vstanejo, in se pokaže šele poznno zvečer, ko vrane že spijo.

Uprizorili bodo šest premier

gačen, ne črnobela tehnika, ki je vladala vsem mladinskim knjigam in igram. Ko stopi otrok v življenje, ne najde tega, o čemer so mu govorili. Otroka je treba navaditi misliti. Vzganjati in delati je treba začeti pri najmlajših, če hočemo napraviti iz njih zrele ljudi.

V sezoni 1953/54 bo gledališče uprizorilo 6 premier. Dežela Lenuharia je bila res malce okorna, toda prinesla je novo tematiko, ne več tiste stare: kar je dobro, se dvigne, vse slabo, pa se obsodi ali propade.

Ansambel že študira »Ideale in koristi« v režiji Lacija Cigoja. V kratkem bo gledališče začelo z vajami Pugetovih »Srečnih dnevov«. V repertoarju je tudi »Slepa ulica«, socialna drama, ki riše zapuščene otroke new-yorškega predmestja. Bistvo umetniške in vzgojne linije je, povedati stvari, kakršne so, in najti izhod iz vsega. Zadnja v repertoarju je Filipičeva dramatičacija »Bratovščine Sinjega galeba«.

S študijem in predstavami bodo težave, ker bodo takrat že podirali malo dvorano Sindikalnega doma. Direktor PG tov. Gostiša je dejal, da bi se to vprašanje dalo rešiti tako, da bi MMG uprizarjalo v PG takrat, ko bi to imelo bralne vaje.

Alenka Bolc

Namesto „Obrazov...“

VELIKO DELO

(35 let po Cankarjevi smrti)

Tako je prišel mladi človek v Zadvor. Lep dan je bil, sonce je sijalo, obilavo je cesto, gore nad vasjo in one tam daleč na zahodu. Dobro volje je bil, pa se je zasmejal:

»E, Kačur, uboga reva! V Zapolje so te poslali, čuden kraj je moral biti tam, zato so ti ideali utonili v blatu. Tu pa je lepo, tu ni zlobnih ljudi in tudi blata ne more biti.«

Skozi okna je gledalo za njim mnogo parov oči, te s pomilovanjem, one z jezo in katere tudij s sočutjem, šepetalo se je in včasih se je kdo posmešnil. Potem so se nekega meglonega večera zbrali občinski možje. Bili so nejevoljni, ker so morali v megli od doma, meli so si roke, da bi se ogreli, in se prestopali.

»Takole, možje, je začel predsednik, ko so bili vsi posedli. Vzpel se je na prste in visoko dvignil kazalec, da bi bil videti večji, se je odkašljaj in si popravljal klobuk. »Učitelja smo dobili.«

Ravlu, ki se je iztegnil po mizi in se udobno naslonil na komolce, so blisnile oči. »Banda! mu je ušlo skozi zobe. »Niso prida ti ljudje, zares ne«, mu je pritrdil predsednik. »Včasih,« potopil se je v spomin in se nasmehnil, da mu je blisnila vrsta zob, prav do kočnjakov, »včasih, ko sem še sam hodil v šolo, ko so nas učili še kaplan! Ti so nas takole popoldne zbirali pri sebi in nas učili igrice... Toda,« — vrnil se je v sedanost — »pomagati si ne moremo. Prišel je in stanovanje je hotel imeti. Da je zakon tak in da ga moramo preskrbeti.«

»Zakon?« ga je prekinil Volman. Vstal je, pomignil s tremi dlakami na levi, s štirimi na desni strani nosu, si otrsel cigaretni pepel z žametnega sukničja in se ozrl po omizju. »Zakon ima luknje, tovariši. Kdo piše danes zakone? Ljudstvo, se pravi — mi. In čemu? Zato prav gotovo ne, da bi imeli sami sitnosti z njimi.«

Vsi so prikimali, na Volmanove besede so veliko dali, ker je veljal za pametnega.

»Ko bi bil samo zakon!« je vzdihnil predsednik. »Poslali so nam tudi dopis z okraja in ta nima lukenj. Kaj sem hotel?« Zares, kaj je hotel. Možje so ga gledali s sočutjem in mu kimali.

»Predlagal sem,« je nadaljeval predsednik in dvignil glas, »predlagal sem — moja zasluga, tovariši! — predlagal, pravim, naj uredi ono stanovanje na podstrešju. Tistega, ki smo ga že pred leti obljubili...« komu smo ga že obljubili... Ni se mogel domisliti in je zamahnil z roko: »Tistega, ki ga obljubljamo vsakemu, ki bi ga rad. Predlagal sem — in sem si oddahnil.«

»Da«, so prikimali možje in so si tudi oddahnil.

»Ampak,« se je spet vzpel predsednik, »ta človek je vzel to zares. Poiskal je obrtnike, stopil sem, stopil tja in stanovanje je urejeno. Sedaj pa, pomislite, sedaj se hoče tudi vse liti...«

»Nezaslišano!« je možem zaprlo sapo. »Nesramno!«

Vesna in Samo sta z jadralnim letalom pristala v sruu Gorenjske. Lepo se jima zdi, ker sta sama ob ognju

»Da«, je pritrdil predsednik. »Pravi, da se je za to reč gnal, da je imel veliko skrbi in potov, toda vprašam vas, možje, smo ga zato prosili? Mu je kje ukazal?«

»Nismo«, so ogorčeno odkimali možje.

»Obljubili smo, to je res, nismo pa krivi, če je bil tako neumen, da nam je verjel.«

»Mlad je«, so prikimali možje. »Zivljenja ne pozna.«

»Pravi, da nam uči otroke, je nadaljeval predsednik. »Kde bi ga pa gledal v Zadvoru, vas vprašam, če bi jih ne? In da je kulturni delavec! Treba nam je kulturnih delavcev. Dovolj imamo delavcev, mi vsi smo delavci in hvala bogu ne kulturni.«

»Tako je!« so prikimali možje. Samo eden je poskušal ugovarjati, pa je njegov glas utonil v hrupnem pritrdjevanju.

»Poiščimo v občini človeka, našega človeka,« se je oglasil Hrust, »ki bi se hotel vseliti.« »Saj ga že imamo, vse je zmagoslavno segel v besedo predsednik. »Rad bo šel, sam je prošil.«

»Kaj pa potlej še onegavimo?« se je vznejevoljil Govedar.

»Zbrali smo se, da skupno odločimo: ali za onega ali za našega, je pojasnil predsednik. »Zaradi tistih na okraju, če bi kaj sitnarili. Glasovali bomo in potem jim poročamo: volja ljudstva je taka, kaj nam morete.«

»Pametno«, so prikimali možje.

»Za koga torej?«

»Za našega!«, se je oglasil Hlude. »Kdo ve, kakšen je on! Ne poznam ga sicer, nisem ga še videl, pa si kar mislim, v napoto nam bo, še po prstih bomo morali hoditi tam okrog.«

»Poznamo ali ne poznamo,« se je razvnel drugi. »Učitelj je. Zato ni prida. Vsi so enaki, otroke nam zaničujejo. Imeli so zdravniški pregled — prav treba nam je teh pregledov — in je fant prijokal domov, da ga je eden njih nagnal, naj si umije noge. Pa sem rekel: umival se boš, kadar ti bom jaz ukazal!«

»Tako je!« so pritrdili možje. »Potem smo za našega?« je vprašal predsednik.

Rože so zletele kvišku, samo eden je skušal ugovarjati, ker pa je sedel zadaj, ga niso videli in je močkal.

»Enoglasno!« je predsednik raztegnil usta v nasmeh, da mu je spet blisnila vrsta zob.

Oddahnil so si in so bili sami s seboj zadovoljni. Opravili so veliko delo.

Mladi človek pa je prav tisto uro stopal po cesti. Skrival je ušesa v dvignjeni ovratnik sukne in gledal predse, v blato, ki se mu je valjalo pod nogami. Kakor da ne more dvigniti pogleda. In ko bi ga, lepote bi ne ugledal več. Megla in tema sta jo zagrnil.

Ivo Zorman

O delu partizanskih društev

v kranjskem odkraju

Društvo »Partizan« v Straži uređitev in obnova novih telovadnih prostorov v I. gimnaziji, letu obnovilo in dogradilo enega največjih in najbolj opremljenih telovadnih domov v okraju. Mrtvilo, ki je v zadnjih letih bilo v tem društvu, je kar na mah prenehalo in dom ter lepa, zračna in svetla telovadnica sprejemata iz dneva v dan vse večje število članstva, od najmlajšega do najstarejšega. Društvo šteje danes že nekaj nad 300 aktivnih članov. 27. septembra t. l. je bil dom otvorjen. Ob tej priložnosti je društvo izvedlo uspešen telovadni nastop, kjer so sodelovala društva iz Škofje Loke, Podbrezj in Kranja. Društvo je v pretekli zimski sezoni izvedlo več smučarskih prireditev in tekem, na katerih je sodelovalo preko 200 nastopajočih. Tudi na proslavi petdesetletnice društva Tržič je društvo sodelovalo s svojim članstvom. Na vzgojo vaditeljev društvo ni pozabilo, saj je poslalo svoje člane v vaditeljski tečaj na Bledu.

Tečajniki »Partizana« na Bledu

Da je društvo dogradilo svoj dom in ga opretilo z novim erodjem, sta znatno pripomogla Ljudski odbor MO Kranj in Zveza »Partizana« Slovenije. Zeleti je, da bi društvo v prihodnje vključilo v svoje vrste še večje število delavcev, delavske mladine, kajti za to ima sedaj vse pogoje. Društvo »Partizan« v Kranju je v preteklem letu v svojem delu napravilo znaten korak naprej ter z načrtnim delom začelo orati na področju telesne vzgoje v Kranju globlje ledino. K temu je vsekakor pripomogla

se je začelo boljše delo, ki ga vodi marljivi upravni odbor. Članstvo iz dneva dan raste. Društvo mora poskrbeti za večje zanimanje in priznanje organizacije »Partizan« v Kra-

nju, seveda s pravilno agitacijsko, predvsem pa s svojim aktivnim delovanjem. Na uspehi telovadnih akademij v počastitve 29. novembra — »Dneva republike« je društvo dokazalo, da je na pravi poti. Če k temu začetnemu uspehu pristojejo še marljivo delo košarkarjev kranjskega »Partizana«, ki so letos osvojili republiško prvenstvo, da je društvo nastopilo s svojim članstvom na zletu gorenjskih društev v začetku junija, na republiškem zletu »Partizana« Slovenije koncem junija, na okrajnih prvenstvih v smučanju, na vajah na orodju itd., uspehe društva lahko pohvalimo.

Oglejmo si danes še delo marljivega podeželskega društva »Partizan« v Železnikih. Društvo je že pred letom delno dogradilo in popravilo svoj telovadni dom, letos pa je dokončalo nekaj zunanjih del na domu. Pri tem je društvo našlo razumevanje in pomoč pri kovinski zadrugi »Niko«. V društvu je redna telovadba vseh oddelkov, trenutno se pripravljajo na telovadno akademijo. V poletnih mesecih so člani igrali tudi odbojko, izvedli namizno-

Popravek

V članek »Za stanovanja gre se je v zadnji številki našega lista vrnila neljuba pomota. V predzadnjem odstavku beri: — »Isti svet bo prav tako pregledal v Kranju prav vse hiše, ki bi jih lahko nadzidali (ne nadzirali)«. Uredništvo

iz Kamnika

Osební avto je v večernih urah zavozil na trikot pri cestnem križišču pred gimnazijo in skoro podrl železni steber z električno obločnico. Avto je utrpel manjše poškodbe. Počivca, ki je sedela poleg soferja, se je ob razbitem steklu tako porezala po obrazu, da so jo morali odpeljati v bolnišnico. Vzrok nezgodi je neprevidnost.

teniški turnir z garnizijo JLA Škofja Loka in »Svoboda« na Trati. Nogometaši pa so nastopili v nogometnem prvenstvu Gorenjske. Tudi smučarji se že pripravljajo na novo sezono. S svojimi člani je društvo nastopilo na zletu gorenjskih društev v Tržiču in na republiškem zletu v Ljubljani.

Pred društvom stoji v bodoče še več nalog, a med največjimi sta dokončna uređitev in oprema doma in še večja skrb za vzgojo novih vaditeljev in s tem tudi vključevanje novih članov.

objave - sporedi - oglasi

DEZURNA SLUŽBA

Dežurna zdravniška služba v območju ljudskega odbora mestne občine Jesenice od 18. do 23. decembra dr. Milan Čeh. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj
Nedelja, 20. decembra ob 16. uri — Zemljan: »Odlučitev« — izven.

Sreda, 23. decembra ob 20. uri — Grimm-Skofca: »Trnuljčica«, premiera — izven.

Petek, 25. decembra ob 20. uri — Grimm-Skofca: »Trnuljčica«, izven.

Nedelja, 27. decembra ob 20. uri — Grimm-Skofca: »Trnuljčica« — izven.

V sredo, 23. t. m., bo v Prešernovem gledališču premiera pravljicne igre Trnuljčica, ki jo je po pravljici bratov Grimm dramaturgiral Saša Škofca.

KINO

Kino »Triglav«, Cerklje: 17. decembra francoski film »Pariz poje«. Predstave ob 18. in 20. uri. 19. in 20. decembra ameriški film »Nevidni človek«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri; 19. in 20. decembra »Barvne risanke«. Predstave v soboto ob 17. uri, v nedeljo ob 11. uri. 21. decembra ameriški film »Krvna osvetla«. Predstave ob 18. in 20. uri.

Mestni kino, Domžale: Od 18. do 20. decembra angleški film »Dolgo je pomnil«. 23. in 24. decembra ameriški film »Smrt trgovskega potnika«. — Predstave v sredo in soboto ob 18. in 20. uri, v četrtek in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

Mestni kino Kamnik: Od 17. do 23. decembra ameriški film »Tramvaj poželenje«. Od 21. do 24. decembra ameriški film »Pavla«.

Kino »Radio«, Jesenice: Od 19. do 22. decembra angleški film »Pet prstov«. Od 23. do 25. decembra ameriški film »Pavla«. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne ob 10. uri malineja.

Kino »Plavž«, Jesenice: Od 20. do 23. decembra ameriški film »Tarzan med lovci«. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne matineja ob 10. uri.

Kino Koroška Bela-Javornik: Od 18. do 20. decembra ameriški film »Intermezzo«. Predstave v petek in soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

Kino »Storžič«, Kranj: Od 17. do 20. decembra ameriški film »Krvna osvetla«. Predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri. V petek 18. in nedeljo 20. decembra ob 20. uri angleški film »Pot upanja«. Matineji v nedeljo 20. decembra ob 8.30 uri »Barvne risanke«, ob 10. uri »Pot upanja«. V soboto 19. decembra ob 15. uri »Barvne risanke«, ob 21. in 22. decembra francoski film »Pariz poje«. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. 25. decembra italijanski film »Trubadur«. Predstave ob 14., 16., 18. in 20. uri.

Kino »Svoboda«, Stražišče: Od 18. do 20. decembra francoski film »Pariz poje«. Predstave v petek ob 20. uri, v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16.,

18. in 20. uri. V nedeljo ob 14. uri angleški film »Pot upanja«, ob 20. uri ameriški film »Krvna osvetla«. Matineji v nedeljo 20. decembra ob 9.30 uri »Barvne risanke«, ob 10.30 uri »Krvna osvetla«.

Kino »Zadrúžnik«, Primskovec: 19. in 20. decembra angleški film »Pot upanja«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

OBJAVE

Ljudski OMO Jesenice obvešča vsa podjetja in ustanove, do katerih ima še nepopravne kakršnekoli obveznosti, da do 25. XII. t. l. predložijo ustrezne fakture, a obračunske situacije najkasneje do 10. I. 1954. Pozneje predložene fakture LOMO ne bo upošteval.

Ljudski OMO Jesenice

R A Z P I S

Okrajni zdravstveni dom v Kranju razpisuje mesto babice za babiški okoliš Hotavlj, Prošnje poslani na Okrajni zdravstveni dom Kranj. Pogoji: Babiška šola. Nastop službe takoj!

O B V E S T I L O

Pozivamo vse imetnike orožnih listov, da pričnejo vlagati takoj dražbo pri pristojnih postajah Ljudske milice za podaljšanje veljavnosti orožnih listov za leto 1954. Vse postaje LM imajo na zalogi formularje za izpolnitev prošnje.

K prošnjam je priložiti kolokovino, ki znaša za vsak komad orožja po tar. štev. 15 t. z. din 400.— in takso po atr. štev. 1 t. z. din 30.—. Okrajno takse za vlogo v znesku din 20.— je priložiti v gotovini.

Imetniki orožnih listov, ki posedujejo lovsko orožje in so člani lovskih druženj, morajo predložiti tudi potrdilo o članstvu lovške družine, taksirano z din 160.—. Podaljševanje veljavnosti orožnih listov bo samo do 25. januarja 1954.

Iz pisarne tajništva za notranje zadeve — Kranj

MALI OGLASI

Iščemo učitelja, ki ima veselje do dela z osnovnošolske vzgojno zanemarjeno mladino. Po števter pride tudi učitelj v pakaju. Prav tako sprejemamo pomožnega vzgojitelja z vsaj nižjo strokovno izobrazbo in ekonomo, ki se nekoliko razume na hišna popravila.

Prehodni mladinski dom Preddvor

Prodam rabljen štedilnik. — Naslov v upravi lista.

39 letno dekle nudi večjo denarno pomoč za zgraditev skupnega doma pod šifro »Najta domek«.

Kmetijska zadruga Kocrica, p. Kranj išče honorarnega knjigovodjo (upokojenca). Plača po dogovoru. Nudimo tudi samsko stanovanje.

Gostilno dam v najem ali račun. Pod Kranjski okraj.

Smrečice, dolžine 0,5 m do 2 m bo prodajalo GOZDNO GOSPODARSTVO Kranj na svojem skladišču pri kolodvoru od 21. decembra dalje, dokler bo trajala zaloga.

Preklecujem št. bloka 19.895 izdano v Komisijski trgovini Kranj dne 6. 11. 1953. — Eržen Milka.

Prodam srednje težak voz. — Martin Zalokar, Ziganja vas 9, in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16.,

Javna dražba

Občinski ljudski odbor Begunje na Gorenjskem razpisuje v smislu drugega odstavka 3. člena uredbe o prodaji stanovanjskih hiš iz splošnega ljudskega premoženja (Ur. list FLRJ 17/53) javno dražbo stanovanjskih hiš iz splošnega ljudskega premoženja, in sicer:

1. hiša Begunje štev. 53, izklicna cena 378.000.— din.
2. hiša Begunje štev. 64, izklicna cena 1.303.000.— din
3. hiša Begunje štev. 110, izklicna cena 365.000.— din

Javna dražba bo v nedeljo, 17. januarja 1954 ob 8. uri v uradnih prostorih Občinskega ljudskega odbora Begunje na Gorenjskem.

Javne dražbe se more udeležiti in staviti ponudbe vsak državljan FLRJ.

Najmanjši sprejemljivi ponudek znaša 50% cenilne vrednosti. Vsak ponudnik mora položiti varščino, ki znese 10%, najmanjšega sprejemljivega ponuška, najpozneje pred začetkom javne dražbe pri občinskem ljudskem odboru Begunje na Gorenjskem.

Najvišji ponudnik mora položiti v 8 dneh po dražbenem roku najmanj 20% kupnine, glede ostale kupnine, pa mu more dovoliti občinski ljudski odbor Begunje obročno plačevanje. Ob enakih najvišjih ponudbah bodo imeli prednost ponudniki, ki morejo plačati ob nakupu višji znesek v gotovini.

Podrobnejša navodila o stanju poslopij, pritliklin in lege ter o plačilnih pogojih morejo zainteresirani dobiti v uradnih prostorih občinskega ljudskega odbora Begunje na Gorenjskem.

ISKRA

tovarna za elektrotehniko
in fino mehaniko
KRANJ

sprejme takoj:

Več elektroinženirjev in sicer: za razvoj telekomunikacijskih naprav, merilne tehnike in jakotočne naprave.

Strojnega inženirja: za konstrukcijo elektroorodja in **elektrostrojnega inženirja:** za razvoj kinoaparatur.

Več elektrotehnikov in telefonskih monterjev za telefonske centrale ter

več komercialistov z večletno prakso in znanjem tujih jezikov.

Ponudbe z osebnimi podatki, opisom dosedanje zaposlitve in kratkim življenjepisom poslati na naslov „ISKRA“ KRANJ

OTVARJAMO
novo prodajalno

Jugovinil

KRANJ - Prešernova 13

IZREDNA KVALITETA PESTRIH
IZDELKOV IZ POLIVINILA

Sprememba avtobusnega voznega reda
na progi

JESENICE - LJUBLJANA

S soboto, dne 19. decembra 1953 spreminjamo na avtobusni progi Jesenice — Ljubljana odhod iz Ljubljane:

odhod iz Ljubljane	ob 16.39
odhod iz Kranja	ob 17.05
prihod na Jesenice	ob 18.15

Ostali odhodi ostanejo eizpremenjeni.

SAP — LJUBLJANA

VILKO MLAKAR, KRANJ
JEZERSKA CESTA 6 (VILA ADAMIČ)

izdeluje kvalitetne postelne mreže v vseh dimenzijah, tudi otroške.

Stalno odkupujem smrekove ali borove deske 30, 35, 40 in 50 mm debeline, tudi polsuhe.

Kino »Storžič« Kranj opozarja cenjeno občinstvo na spremembo poteka nedeljskih predstav. Namesto ob 17., 19. in 21. uri bodo predstave odslej ob 14., 16., 18. in 20. uri.

Kinematografsko
podjetje

„Storžič“
Kranj

Ljudski odbor mestne občine

Mestni komite ZKS

Mestni odbor SZDL

Mestni odbor ZB

Škofja Loka

čestitajo k

PRVEMU OBČINSKEMU

PRAZNIKU, 18. DECEMBRU,

vsem delovnim kolektivom,

članom in občanom.

Vabijo vse prvoborce

in aktiviste NOB

ter občane Škofje Loke,

da se udeležijo vseh proslav

od 17. do 22. decembra,

da bi čim dostojneje proslavili

spomin na našo vstajo.

„Vesna“ NA GORENJSKEM in GORENJEČ v „Vesni“

Franeka Trefalta zanimiva pot k filmu

Hotel sem, da bi se Franek zasmel in sem ga vprašal, če ga je bilo kaj strah v letalu. Vem namreč, da filmski igralec, četudi igra pilota, običajno sploh ne leti. Franek se je res na široko zasmel, toda obnem mi je objasnil, da je po

nes, če ne bi stal pred diplo- silec glavnih vlog. Franeku so mo, kateri mora posvetiti vse dajali predvsem vloge ljubavni- kov, toda sam pravi, da si bolj želi karakternih vlog, ker se je ga dobro pozna. Nastopal je v »Celjskih grofih«. »Prebršani ga je tudi v filmu »Vesna« do-

Prijazni glas tajnice Akade- mije za igralsko metnost v Ljubljani mi je po telefonu spo- ročil, da bom našel Franeka Trefalta, glavnega junaka iz filma »Vesna«, ob petnajsti uri in petnajst minut na igralski vaji. Toda, ko sem še malo pred časom prispel tja, so z vajo že pričeli. Nek strašno jezen glas je že grmel iz belih vrat sobe in odgovarjal mu je, jokajoč ženski glas v skrajnem stadiju obupanosti. Moram priznati, da me je res prevzelo, čeprav igralcev sploh nisem videl... Toda zbral sem se, saj ni bil moj namen, da bi se izživljal za zaprtimi vrati. Nek plavalas študent je ves rdeč in zasopi- han prišel iz sobe ter mi po- jasnili, da so se tako »zagreli«, da bodo vztrajali kar do konca, zato naj Franeka nikar ne pričakujem pred večerom.

Zvečer sva se našla v kavar- ni. Franek je bil od težke vaje še zahripan, toda kmalu si je opomogel in tudi jezik se mu je razvezal.

Začel je z osmimi leti kot kuharček. To je bilo devetintri- desetega leta na Bledu. Toda ne mislite, da v kakem hotelu, bil je kuharček v igri »Prin- ceska in pastirček«. Tu se je začelo, leta 1946 pa nadaljevalo v Prešernovem gledališču v Kranju, kjer je začel nastopati kot gost in kjer nastopa še danes.

Zanimivi časi so minili od tedaj. Franek se je vpisal na igralsko akademijo in veliko- krat se je zgodilo, da je imel dopoldne vaje v kranjskem gle- dališču, popoldne na Akademiji v Ljubljani in zvečer predsta- vo v Kranju. Bilo je silno na- porna, a Franek je z vedrim srcem odhajal na vlak. Tako bi se vozil pravzaprav še da-

Sandi je izblebel Vesni stvari, ki jih ne bi smel in Vesna je smrtno užaljena. »Če se Vesni kaj zgodi, te bom tako premlatil, da ne boš vedel, kje si doma!« je zagrozil Samo klepetavemu Sandiju.

letela enaka vloga, ki pa je ne- koliko uniformirana, kakor so pač vsi »ljubavniki« na svetu. In Franek se je tudi tukaj mor- alboriti s šablono...

Ce čitamo osebne podatke o hollywoodskih filmskih igral- cev, po navadi naletimo na: »igra golf, jaha, lovi ribe...« Pri Franeku bi se to glasilo: »plava hrbtni crawl, igra wa- terpolo in violino...« Spomnil sem se še na zanimiv podatek, ki se mi zdi važen. »Vesna« je film, kjer nastopa mladina. Ni naključje, da glavni igralec Fr. Trefalt že vrsto let plava pri plavalnem klubu »Mladost« v Kranju in da plava Vesna — Metka Gabrijelečeva pri ljubljanski »Iliriji« (tudi hrbtni crawl). Ko so izbirali male vlo- terpolo in violino... Spomnil sem se še na zanimiv podatek, ki se mi zdi važen. »Vesna« je film, kjer nastopa mladina. Ni naključje, da glavni igralec Fr. Trefalt že vrsto let plava pri plavalnem klubu »Mladost« v Kranju in da plava Vesna — Metka Gabrijelečeva pri ljubljanski »Iliriji« (tudi hrbtni crawl). Ko so izbirali male vlo-

ljo in prinesli pogin tem pošas- tim. Tudi spremembe podnebja so uničujoče vplivale na te ve- likane z mrzlo krvjo. Ziveli so mogli v enakomernem tropskem podnebnju.

Neprimerno velika rast je tu- di uganka, ki je doslej še niso rešili. To ogromno telo je bilo verjetno posledica možganskih

Okamenela stopinja predpo- topnega zavra

funkcij, kasneje pa tudi možga- ni niso bili več kos ogromnemu telesu, saj so tehtali komaj eno stiritisočinko skupne teže. V primeri s krokodilom, čigar mož- gani tehtajo stotinko telesne teže, dobimo šele pravo sliko, kako so bili zavri omejeni in brez ostrga živalskega instinkta. Tudi degeneracija je bila vzrok njihovega propada.

Samo nekaj oddaljenih sorod- nikov je preživelo do današnje dobe: krokodili, želve, kače in kuščarji. Samo en nestvor je preživel milijone let. To je ko- modski varan. Ta orjaški ku- ščar je do 4 metre dolg. Pred- stavlja ostanek strahotnih poš- tati, ki so nekoč gospodarile na zemlji. In najbolj neverjetno je, da so na Komodskih otokih vzhodno od Jave odkrili tega potomca zmajev živega, in to šele v začetku našega stoletja.

Nekateri ameriški raziskoval- ci vztrajno trdijo, da so v ne- raziskanih krajih Afrike med Kongom in Kamerunom in v še neznanih predelih Nove Gvineje zmajski stvor. Naj bo temu ta- ko ali drugače, ko je bila doba zmajev zaključena, je zmago- slavno nastopil vek sesalcev, ki je odprl vrata zmagovalcu — človeku. Boj prvih človeških bitij in njihovih potomcev z ostanki pošastnih zmajev pa se nam je ohranil v ljudskih pri- povedkah.

končanem snemanju na letali- šču le napravil en krog z ja- dralnim letalom, kljub režiser- jevi prepovedi...

Franek pravi, da se je odlič- no znašel v scenah z ostalimi študenti, zlasti s Sandijem in Krištofom (Janez Cuk in Jure Furlan). K temu je prispevalo tudi besedilo v pogovornem je- ziku, v jeziku, ki ga govorijo ljudje v vsakdanjem življenju. Tako so lahko vsi mladi ljudje igrali sebe in scene so zelo pri- rodne. To je predvsem zasługa lektorja prof. Mitje Sovreta.

Vloga Sama je najdaljša od vseh in Franek je imel polnih 50 snemalnih dni. Celotno sne- manje je trajalo od 14. maja do 14. septembra. Franeku se zdi zanimivo to, da igrača s Stane- tom Severjem v istem filmu, pa sta se pri snemanju samo en- krat videla in še takrat nista imela nobenega teksta. V filmu ima Samo tudi soseda, ki ga igra Frane Milčinski, in s ka- terim se študentje skozi zaprta vrata vedno pripravajo. Njega pa Franek sploh ni videl.

Se ena stvar v filmu je v smešnem nasprotju s stvarnost- jo. Znano mi je, da študentje umetnostnih akademij v sred- nji šoli po navadi niso bili lju- bitelji matematike. Pa sem še Franeka vprašal, se posebno za- to, ker je pri študentih v filmu »Vesna« tudi osrednji problem matematika. Ta jih najbolj žuli in zaradi nje počenja vse ti- ste stvari, ki jih boste videli.

Franek pa se je zasmel in re- kel, da se to filmsko dejstvo ne ujema z njegovim odnosom do matematike. Matematiko je namreč imel zelo rad. Prosil me je, naj na vsak način napišem, da je zasluge za to imel profesor Todorovič, ki je bil di- jakom tako blizu, da so mu rekli »stari«, in ki je bil med poukom strog, izven šole pa kakor tovariš...

Laboratorijska dela filma »Ve- sna« se bližajo h koncu in Fran- nek je že ves na trnju, kak- šen je film. Rekel sem mu, da sem ga že videl in da je zelo veder in zabaven, pa mi ni ho- tel verjeti. Pravi, da so tako govorili še o vsakem filmu, ki je bil v delu, pa se je potem le izkazalo, da to ni tako točno. Potolažil sem ga, da bo film lahko že v prihodnjih dneh sam gledal, če pa prej ne, pa 22. de- cembra, ko bo svečana premie- ra, na katero bodo predvsem povabljeni študentje, ki bodo v filmu gledali študente...

M. Sajko

Vesna je hotela skočiti s 1000 m višine, ne da bi odprla padalo. Toda padalo se je odprlo in Vesna je pristala na drevesu. Samo jo reši tega položaja in dobi za to poljubček.

ZANIMIVOSTI

OBISK V KINU

Leta 1946 je bilo v naših ki- nematografih okoli 31 milijonov obiskovalcev, a leta 1949 je to število naraslo na 61 milijonov. To se pravi, da je vsak prebi- valec naše države bil letno pov- prečno štirikrat v kinu.

NAJVEČJI IN NAJDEBELEJSI CLOVEK

Največji človek na svetu je Nizozemec Jan van Albert, ki je pravi orjak. Visok je 2,69 m in težiak 160 kg. Nosi čevlje št. 62. Njegova glavna obroka hrane sta 2 kg mesa in 4 kg zele- njave dnevno.

Najdebelejši človek pa je Earl Goodwin, ki je po poklicu šofer. Težak je 213 kg in ima obseg 155 cm. Podjetje, kjer je za- poslen, je moralo ojačati vzmeti na tisti strani avtomobila, kjer sedi ta ogromna masa mesa in kosti.

NOV TELEFON

Z novim pomožnim telefonom, ki so ga iznašli v Nemčiji, la- hko telefoniramo, ne da bi pri tem rabili roke. V posebni ška- tli je vgrajen mikrofonski za od- dajanje glasu in zvočnik za sprejem glasu. Kadar poslušalka in mikrofonski telefona postavimo na to škatlo, lahko govorimo in opravljamo pri tem drugo delo.

MLEKO PREPREČUJE MALARIJO

B. G. Macgrath, prof. trop- ske medicine na Medicinski šoli v Liverpoolu trdi, da mlečna dieta bistveno vpliva na mala- rijo. Raziskovanja na živalih so pokazala, da mleko učinkovito uničuje malarične mikrobe. Ko so z malarijo inficirane živali po mlečni dieti ponovno pričeli krmiti z običajno hrano, se je mikrob malarije zopet pojavil. Profesor Macgrath dela sedaj poskuse z ljudmi - prostovoljci.

JUNAK DNEVA

Pariški tisk je prinesel sliko nekega psa, kot junaka dneva. Pes je namreč neko žensko re- šil sigurne smrti. Ponoči so jo na cesti napadli razbojniki in jo pričeli biti po glavi. Seveda je ženska klicala na pomoč. Pri- tekla pa je samo pes, ki se je tako besno zagnal v napadalce, da so mu komaj ušli.

82 LETNI OČE

Kot smo brali v Franc-Tire- urju, je neki Giacomo Roletto v 82. letu starosti postal srečen oče in to že dvaindvajsetič. Razlika v letih med njegovim prvorojencem in doslej zadnjim je nič manj kot šestdeset let. Njegov »predzadnji« otrok, hčer- ka Rita ima 12 mesecev.

Pred 150 milijoni leti

V SVETU ZAVROV - ORJAKOV BREZ PAMETI

Največje odkritje na zname- nitih bavarskih najdiščih so tako imenovani praprtiči. Prvo najdbo tega pra- ptiča so prodali londonskemu muzeju, drugo okostje, ki so ga našli pri Solenhofnu, pa je o- stalo v Nemčiji. Država je zanj plačala 20.000 zlatih mark.

Mnogo bolj fantastični so le- teči zavri od najmanjših (v veli- kosti vrabca) do demonskih pte- ranodonov iz dobe krede, ki so preko kril dosegali razpetino 9 metrov. Ta zmaj je bil največji leteči stroj, katerega je izobil- kovala narava. Tako kot alba- tros se je tudi ta leteči zmaj hranil z ribami, kar je bilo za tega požeruha velik opravek. Ta divji leteči zmajski rod je že davno izginil s sveta. Skriv- nost njegovega rodu in njego- vega tajnstvenega pogina je ostala nepojasnjena.

Dokaz praprtiča arheopterika- sa, ki so ga našli v Solenhofnu, najdemo v berlinskem muzeju. Cas velikih zavrov še danes imenujemo najbolj senzacional- no dobo. Raziskovalna potova- nja znanstvenikov z lopatami v praset niso nič manj veliko- potezna, kakor sta bili potova- nji Kolumba in Sveta Hedina. Celo trezni učenjaki postanejo vznemirjeni in govorijo o heroj- skem veku naše Zemlje, ko jih omenjajo. Oklopnjaki, nosoroč- ci, bodičarji dajejo pokrajini iz dobe krede pečat velikanov in groze. Omejeni brutozavri, dolgi 25 do 30 metrov, broditjo leno po močvirjih. Oklopnjaki zmaj čofota kot prelični gozd sulic skozi tropično deželo. Trije su- ličasti samci z meter dolgimi ritci obkrožajo samico. Zmaj z 2000 zobmi zmeljejo v ve- likanskih žrelih kar cele goz- dove. Alovzavri, magalozavri in najstrašnejši izmed vseh, tira- nozavri, divjajo po stepah in gozdovih ter iščejo hrane.

Na vseh kontinentih so našli sledove in skelete teh reptilov. V kamenju so se ohranili odtisi njihovih velikanskih tac. V pu- ščavi Gobi so našli celo njihova jajca. Iz vseh najdb dobimo sliko brezmejnega raznolikosti,

katere še pri nobeni vrsti ži- valskega sveta doslej niso na- šli. Raznolikost se kaže v vseh velikostih od vrabca do kita. V vseh oblikah od zmaja ihtio- zavra do letečega plazilca pte- ranodona. Njihov čas se razteza iz jure do krede, t. j. od 130 do 60 milijonov let pred našim šte- tjem. Ziveli so pred sto mili- joni leti!

Najmogočnejši reptili so bili dinozavri, — imenovani »zmaji strahu«. Najlepše primerke so izkopali v ZDA. Te pošasti so živele tudi v današnji Evropi. Največjo iz- kopanino na našem kontinentu najdemo v Belgiji v rudarskem mestecu Bernissartu. Tam so rudarji našli na velikansko vodlino, v kateri je spala cela armada zmajev več milijonov let. Njihovo okostje se je črno- rjavo odražalo na krednih ste- nah dupline. Bilo je mehko in krhko. Cel štab prvovrstnih znanstvenikov je bil takoj ala- rman. Kamenje z vsemi okost-

90 suličastih zob, ki jih je pri žvečenju hkrati uporabljal. Ka- dar se je z zob obrabil, mu je kmalu zrasel nov. Palec mu je bil nevarno orožje. Ob napadu ga je globoko zasadil v meso žrtve.

Razen rastlinojedcev pa po- znamo tudi roparje, mesojedce kentrurozavre. Na hrbtu so no- silli dve vrsti tankih, meter dol- gih sabljastih bodic. Ziveli so v vzhodni Afriki v skupinah po 50 do 60. V Severni Ameriki so našli okamenine tiranozavra, ki je bil dolg 15 do 20 metrov, vi- sok pa 7 metrov. Bil je najgro- zotnejši uničevalec v zgodovini našega planeta. Spretnje noge je imel majhne, toda oborožene so bile z groznimi kremplji. Njegova teža je dosegala tudi 70 ton. Če je to strahotno bitje stopalo po zemlji, je njegov ko- rak odmeval daleč naokrog. Za- to so mu znanstveniki nadeli ime »grmeči zmaj«. V močvirjih in jezerih je bilo njegovo do- movanje. Gozdovi orjaškega trsa- ja in živali so mu bili hrana.

V strašnem begu pred puščavo so zavri umirali od žeje in lakote

njaki so razrezali na kose in prepeljali v bruseljski muzej. Več kot trideset okostij teh predpotopnih kolosov so tedaj rekonstruirali in po večletnih naporih znanstvenikov ohranili prihodnjim rodovom.

Dinozavri so bili rastlinojedci. Hodili so pokonci in po dolžini merili deset metrov. Povprečen dinozaver je imel v gobcu po

Preko sto milijonov let je trajalo na zemlji gospodovanje zavrov. Nato so velikani na su- hem, v vodi in v zraku izginili po skrivnostnem uničenju. V poznih kredih je pričelo njihovo veliko izumiranje, ki je še da- nes uganka za znanstvenike. Ve- like naravne katastrofe, brez- mejne poplave in usihanje zele- ne narave so spremenili zem-

Letošnja moda dopušča precej osebne poudarka

Vsaka ženska naj se zaveda, da ima tudi obleka svoj namen. Dopoldne navadno nosimo preproste športne obleke, plašče in kostime. Na trg in v trgovino ne hodimo nikdar v obleki, ki jo imamo tudi na prireditvah. Krilo in bluza sta najbolj praktična. Oblečemo jih lahko ob vsaki priložnosti. Če je le mogoče, si kupimo h krilu vsaj še dve bluzi, preprostejšo za čez dan, drugo, iz boljše blaga, pa za gledališče.

Dopoldanske obleke so letos ozke, popoldanske in večerne pa so širše in zvonastih oblik. Dnevne in poslovne obleke so tudi letos ohranile svojo lepo preprosto linijo. Rokavi so kimonno krojeni ali pa vštiti. Ovrtniki so majhni ali pa prav visoki. Moderni je tudi kratek šal-ovratnik.

Progaste in kockaste tkanine so zelo priljubljene in tudi naše trgovine imajo precej teh vzorcev na izbiro. Siroko kockasto krilo in enobarvna bluza sta prijetna kombinacija za našo delovno ženo.

Večerne obleke so iz svile, tafta, atlasa, satena, zameta, šantunga ipd. Tudi čipke se v letošnji zimi zelo uveljavljajo. Linija plaščev je še vedno ši-

roka, pa tudi kraj zvončastega, v pasu oprijetega plašča je prijetna novost letošnje mode.

Barve so dokaj različne. Prevladuje črna, sama ali pa kot podlaga za razne vzorce, pa tudi svetla kitajsko modra, rjava, rdeča, zelena in vijoličasta so precej pogoste.

Klobuki so majhni, primerni kratkim pričeskam. Nosimo jih na vse mogoče načine, saj imajo najrazličnejše oblike in lahko si bomo izbrale model, ki

nam bo zares pristojal. Moderni so šali v barvi pokrivala ali pa v kakem drugem skladnem tonu z njim.

Posebnost zimske mode za otroke so pogoste kombinacije tkanine s pletenjem. Otroška oblačila niso ne zelo široka in ne preveč ozka. Krojena so enostavno, ker je udobnost zanje prvi pogoj. Barve so živahne. Prevladuje rdeča, sledita pa ji modra v vseh niansah in barva prepečenca.

Ne pozabimo na domačo lekarno

Nobeno gospodinjstvo ne sme pogrešati omarice za prvo pomoč. V domači lekarni imamo predmete in zdravila, ki so pri manjših nezgodah in lažjih boleznih nujno potrebni.

Vsa zdravila, obezve in mazila morajo biti shranjeni na čistem, suhem prostoru in postavljeni tako visoko, da jih otroci ne morejo dobiti v roke.

Važno za vsako domačo lekarno je, da vlada v njej pravi red. Na vsaki steklenički, vsakem lončku, skatlici itd. mora biti napisano ime zdravila in namen, ki mu služi. Kozmetični

pripomočki naj ne bodo shranjeni v lekarni, ker se lahko zgodi, da jih po pomoči zamenjamo za zdravila. Vsako zdravilo, ki je pošlo, moramo takoj nadomestiti z novim.

Najbolje je, če si za lekarno uredimo primerno omarico s policami, ki jih preblečemo s čistim papirjem ali voščnim platnom, ali jih pa pustimo gole, da jih lahko kdaj pa kdaj umijemo. Omarico tudi zaklepamo in shranimo ključek na prostor, ki je zanj določen. Le tako bomo hitro našli vse potrebno, če se pri hiši zgodi kakšna nezgoda.

V omarico v redu zložimo vse, kar nujno potrebujemo, in sicer: skatlico z aspirini (aspirin uporabljamo za znojenje in proti influenci), sodo bikarbono za pekoče bolečine v želodcu, Hoffmannove kapljice za omejitveno, tablete za migreno, ki

jih jemljemo tudi za hud glavobol in influenco, karlovarsko sol za odvajanje, jodovo tinkturo za manjše praske, lanolin za sončarico, lizol, alkohol, bencin za razkuževanje ran, lonček z vazelino in povojček, ki je takoj pri roki pri večjih zunanjih poškodbah.

V posebni skatlici naj bodo varnostne sponke, obezveni material, trikotne rute in platnene krpe za obkladke. Prav tako ne smejo manjkati elastični povoji, vata, ki zaustavlja kri, pinceta, levkoplaz, batist in škarje.

Vsak predmet mora biti popolnoma čist. Mazila jemljemo iz lončka s koščeno žličko, ki jo sprti očistimo. Nikoli ne smemo z umazaniam predmetom mešati mazila, ker ga lahko okužimo in z mazilom potem tudi rano. Zato mora vlada v vsaki domači lekarni res popolna snaga.

Tudi otroci radi povedo svoje mnenje

Mnogi starši mislijo, da otroci ne znajo ceniti drobnih udobnosti domačega življenja. In vendar je oblikovanje njihovega značaja največ odvisno od njihove okolice. Zavedajmo se predvsem, da potrebujejo otroci v vsakdanjem življenju red in vedro ozračje. Zato se izogibajmo še tako nedolžnih preprirov v njihovi navzočnosti. Igrajmo se z njimi, toda ne samo otroških iger. Desetleten dečko kaj lahko porazi očeta pri šahu, seveda, če je bil čče nalašč ali nehoto nekoliko raztresen.

Med obedi, ko se zbere dru-

žina okrog domače mize, naj otroci prav tako svobodno povedo svoje mnenje kakor odrasli. Staromodno naziranje, da morajo otroci pri mizi molčati, res ni več na mestu. Ob neprijetnem razgovoru nam bodo ti marsikaj povedali, pa tudi naučili se bodo vedno kaj novega. Če si hočemo pridobiti njihovo zaupanje, se moramo privaditi spoštovati njihove nazore. Njihove prijatelje in želje prav tako upoštevajmo kot svoje. Otroke lahko poučimo, toda nikoli se jim ne posmehujmo, ker bomo na ta način samo zapravili njihovo zaupanje.

Otroke moramo že zgodaj navajati na snago in red. Nikoli ne smemo pozabiti njihovih prizadevanj in paziti moramo, da jih naši opomini ne bodo žalili. V svoji sobi, ali v svojem kotu naj bo otrok svoj gospodar. Če mati preradovedno brska po njegovih igračah, je to za malega prav tako mučno, kakor če mu pozneje odpira pisma. Oboje je njegova osebna zadeva, zato moramo paziti, da ne zlorabimo svojih pravic.

Otroka lahko mimogrede naučimo dela in reda. Vse njegove knjige zberemo v majhno knjižnico, ki naj jo otrok sam ure-

juje in vodi. To bo vzbudilo v njem veselje in mu okrepijo čut odgovornosti. Vsak mesec darujmo otroku skromno vsoto denarja, ki ga lahko potroši po svojih željah.

Zelo važno je tudi, da znamo ravnati s prijatelji naših otrok. Kako neprijetno je otroku, če mora dan za dnem poslušati, da njegov prijatelj ni dober, ni priden, ni marljiv. Morda ga k njemu vleče prav tisto nasprotje, ki ga čuti med seboj in njim. V takem primeru je bolje, da se z otrokom posvetujemo kakor z odraslim, da skušamo neopazno omejiti prijateljev vpliv, ne da bi se naravnost spustili v borbo z njim. Kadar otrok povabi svoje prijatelje, bodimo z njimi ljubeznivi, toda pustimo jih same.

Otrokom, posebno odrasajočim, je treba pustiti zavest resnosti in važnosti, zato jim dovolimo kolikor mogoče dosti svobode. Dvanajstletni dečko bo že rad preživel počitnice pri svojem stricu, na taborjenju ali v počitniški koloniji v družbi sebi enakih tovarišev in dobrega vzgojitelja. Spoznal bo nove kraje, nove ljudi in, kar je morda še najbolj važno, naučil se bo tovarištva.

Kdo naj se ukvarja s športom

Sporta se moramo lotiti premišljeno. Preden se pričnemo ukvarjati s katerokoli od njegovih panog, moramo temeljito preveriti vse fizične zmožnosti. Tu so tudi vzroki, da otrokom nikdar ne dovoljujemo sodelo-

vatv v napornih športnih disciplinah.

Gibanje in okretnost mišic veliko pripomoreta, da ostane naš videz dolgo mladosten. Zenske s šibko telesno konstrukcijo naj se po možnosti izogone naporim vožnjam s kolesom, sabljanju, jahanju, tenisu in težkim vzponom v planine. Priporočljivo je zmerno pešačenje na svežem zraku in predvsem pivanje.

Zenske, ki jih muči nepravilna cirkulacija krvi in jim radzatekajo noge, naj opustijo dolgo stanje in vse telesne vaje, ki to povzročajo.

Ljudem, ki so preboleli tuberkulozo ali kako drugo težko bolezen, so najbolj priporočljivi kratki sprehodi. Tisti pa, ki so nervozni, naj se na vsak način ukvarjajo s športom, s katerokoli disciplino, pa čepra: naporno. Za živce je namreč vsako fizično udejstvovanje zelo koristno.

Izmed vseh športov je najidealnejše, najkoristnejše in učinkovitejše plavanje. Ta disciplina je najboljši zaveznik skladnosti in lepote telesa, ker zaradi homogenosti gibov razvija in utrjuje mišice. Kopanje v morju je naravnost zdravilo za organizem.

Nasvet

Presno maslo za dalj časa najboljše shranite tako, da ga potresete s prav drobnim soljo (60 g na kilogram presnega masla), zgnete, kakšnih desetkrat premešate. Denite ga v prsteno posodo in po vrhu še enkrat potresite s soljo. Hranite ga na hladnem.

Za kratek čas

Umakni se, Janez! Meni je slabo.

Higijena in nega vratu

Na vrat ženske kaj rade pozabljajo, čeprav bi mu morale posvečati kar največ pozornosti. Znaki starosti se na njem najprej pokažejo.

Gube na vratu bodo izginile, če vsak dan nekajkrat ponovimo to-le vajo: Glavo sklonimo močno naprej, jo nagnemo nazaj in sukamo v krogu z leve na desno in obratno. Če je vrat zelo naguban, moramo vsak večer namočiti dva kosa vate v toplo olje in ju položiti na vrat. Čez vato ovijemo platneno krpo.

Tudi podbradek, ki ženskam

dela toliko skrbi, lahko odstranimo. Seveda moramo zbrati vso dobro voljo in biti vztrajni. Vsak dan je potrebna masaža. Dlani položimo na podbradek in ga masiramo približno štiridesetkrat od sredine proti levemu in desnemu ušesu. Masiramo ga lahko tudi z zvito brisačo, in sicer od brade navzdol.

Polivanje tilnika z mrzlo vodo polepša in utrdi vrat. Glavo nagnemo nad umivalnik in vlivamo nanj mrzlo vodo. Dobra je tudi vaja s kroženjem glave.

Važno za lep vrat je tudi, na kakšni blazini spimo. Najbolje

je, če ležimo brez blazine, ali pa na zelo nizki. Če hočemo imeti zelo bel vrat, potem dodajmo vodi za umivanje vsak dan nekaj kapljic benzolove tinkture. Dobro je, če vsak večer masiramo vrat s kako hranljivo kremo.

Vsak dan moramo umivati vrat z mrzlo vodo in izpirati grlo. Tako bomo okrepile mišice in nas pozimi ne bo nikdar zeblo. Če se že poleti navadimo na mrzle kopeli, in jih ponavljamo tudi pozimi, smo lahko brez skrbi, da se ne bomo prehladile.

Za male smučarje

Ariel Kassak:

Marga ga je pustila čakati četrtr ure. Sprejela ga je leže na divanu. Oblečena je bila v razkošno haljo. Kot nevede je zavzela mamljivo pozo, a na obraz si je nadela krinko nežnega hrepenenja.

— Sedite k meni, je zašepetala. Kako se počuti naša draga mata? Domnevam, da ste prebdeli ob njej vso noč?

— Mislim, da sem moral očuvati videz, ne?

— Našli ste jo vi, kajne?

— Na vašo srečo:

— Kaj pravite?

— No, ne igrajva slepih miši.

— Pa ne, da mislite, da sem jaz zaprla Lilliano v garažo, — da bi jo umorila? je rekla in se veselo zasmejala.

— Prav to. Rad bi vam dal prijateljski nasvet. Nočem izgubljati časa. Skočila je pokonci in stopila k oknu:

— Pridite sem! je ukazal Harry trdo. — Samo za vas mi je mar. Delam v vašem interesu. Ali mi nočete zaupati?

— Zaupati?

— Da. Lahko bi se ujemala v marsičem. Vendar ste preveč nespametni. Pripustili ste, da so vas lastna čustva zapeljala. Ni

čuda, da kriminalci tako lahko ujamejo zločinke. — Predvsem mislite, da sem zaljubljen v Lilliano.

— Nisera nezaupna, toda gledali ste jo na tak način...

— Še mar mi ni tisto deklet! je vzrojil Harry. Samo igram svojo vlogo in za vas bi bilo dobro, če bi jo tudi vi!

— Jaz... jaz... kaj vendar govorite?

— Rada bi se polastila njenega denarja, kajne? je nadaljeval Harry brutalno. — Prav, a kakšne metode sta se poslužili? Te, da bi spravila deklet čimprej na onf svet. Nevarno, gospodična! Kje sta tu opreznost in zvijača? Le na ta način boste dosegli cilj brez nevarnosti!

Ni mu odgovorila, le glavo je naslonila na njegova prsa.

— Lahko boste dobili njen denar in — mene, je zašepetal Harry. — Vendar, plen bova delila! Da se razumemo!

Marga je lahko prikimala.

Ko sta se naslednjega jutra Harry in Lillian spet sešla, je z njenega obraza izginila še poslednja senčica dvoma. — Povabil jo je v park, kjer se je med njima razvil zelo resen pogovor.

— Lillian, pogledati moravo stvarnosti v lice. Ni bil moj namen samo ta, da bi bil v tvoji bližini. Hotel sem odkriti moralca tvojega strica. Še vedno sem prepričan, da je umrl nasilne smrti. Zato sem se toliko kretal okrog Marge,

— Toda kako bi mogla ona, saj je stric umrl na morju!

— Ne vem, kako. Zato moramo odkriti resnico! Ni pa samo to, moja draga dekli-

more pomagati, ker nimava dokazov. Marga je zvita.

— Kaj naj storim, Bert?

— Poroči se z menoj!

— Ah, dragi!

— Toda morala se boš odpovedati denarcem. Marga bo takoj pograbila tvojo dediščino. Vendar bo odslej tvoje življenje varno.

— Ne vem, kaj bo storila Marga. Zelo si ji všeč. Take ženske so maščevalne?

— Z njo ne bo zapletljajev, — samo poročiva se takoj!

—Kako, dragi Bert, saj nimaš potrebnih dokumentov.

—Ne skrbi! Če pred enim tednom sem imel vse v rokah. Lahko se poročiva še to uro. Pohiti deklica!

Lillian je stekla v grad, kot bi jo nosila krila. Harry je zaostal. Z obraza mu je srečni smehljaj izginil. Bil je mrtvašbled.

ca. Če za tvojo varnost ničesar ne ukreneva, se utegne kdaj kak „incident“ posrečiti. Deklica moja, policija nama ne